

ARCHITECTUURHISTORISCH- EN STEDENBOUWKUNDIG ADVIESBUREAU

Vooradvies bouwplan Frederikspark

Naar aanleiding van het voorgenomen plan tot het bouwen van noodlokalen in het Haarlemse Frederikspark is aan Bureau M&DM een onafhankelijk (historisch stedenbouwkundig) deskundigenadvies gevraagd.

Twee zaken spelen een rol van betekenis. Ten eerste de ruimtelijke onderbouwing van het bouwplan, dat niet past binnen de contouren van het bestemmingsplan. En ten tweede de beoogde tijdelijkheid van de bebouwing.

Ten aanzien van het eerste kan geconcludeerd worden dat generlei ruimtelijke onderbouwing van het voorgenomen bouwplan recht doet aan de omschreven monumentale waarden van het Rijksmonument Frederikspark. De bebouwing is niet onder architectuur ontworpen en niet landschappelijk stedenbouwkundig ingepast. Het is een noodoplossing. Een nadere aankleding van de argumentatie volgt. Tot dusver heeft overigens geen partij zich gewaagd aan een motivatie, waaruit zou moeten blijken dat de voorgenomen bouwplannen géén schade berokkenen aan het Rijksmonument. Het is niet alleen aantoonbaar, maar ook onontkoombaar dat noodlokalen binnen deze omgeving zichtlijnen blokkeren en de waardevolle, onderlinge samenhang van de groenaanleg verstoren. De beeldkwaliteit wordt in ernstige mate aangetast.

Ten aanzien van het tweede dient opgemerkt te worden dat de tijdelijkheid, of omkeerbaarheid ook wel reversibiliteit genoemd, inderdaad een rol speelt binnen de monumentenzorg. Echter, het leerstuk van de reversibiliteit dient vooral in samenhang gezien te worden met de stelling dat het behoud van het monument is gelegen in het gebruik. Monumentenzorg en de restauratiepraktijk propageren het behoud van het authentieke materiaal. Behoud gaat voor vervanging. Deze ethiek is echter van toepassing in gevallen dat er gerestaureerd wordt, niet in gevallen dat moedwillig schade wordt aangericht aan het monument, vanwege bepaalde keuzes in de ruimtelijke ordening.

Dat de aantasting tijdelijk is, moge waar zijn, maar de aantasting is in ieder geval niet noodzakelijk vanuit het perspectief van behoud van het monument. Sterker, het is niet goed voor te stellen dat het intensieve gebruik van het park, als bouwplaats en als speelplein géén schade toebrengt.

Monumentale waarden zijn geen vouchers die te pas en te onpas ingewisseld kunnen worden. Het monument wordt (onder gedegen ruimtelijke onderbouwing) beschadigd. Krachtens de monumentenwet is het verboden een monument te beschadigen of af te breken.

Amsterdam mei 2009

Bureau M&DM
KvK 8074591
mr. drs E.H. Mattie
Burgemeester Tellegenstraat 59 III
1073 KB Amsterdam
020 – 400 4567
info@mdm-advies.nl
mei 2009